

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalované: **Česká pošta, s. p.**, se sídlem Politických vězňů 909/4, Praha 1, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 4. 10. 2011, čj. 10 Na 968/2011 - 3,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 4. 10. 2011, čj. 10 Na 968/2011 - 3, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.

1. Podáním ze dne 23. 9. 2011 se žalobce u Krajského soudu v Českých Budějovicích domáhal zrušení „*rozhodnutí s výrokem o vrácení písemnosti*“, přičemž tvrdil, že „*podnik Česká pošta mu od července 2009 mnohé soudní písemnosti..., nedodává způsobem stanoveným v oné normě OSŘ i v poštovním zákoně*“. Žalobce uvedl, že „*rozhodnutí-veřejné listiny (50f)-tohoto orgánu veřejné moci, o kterých se dozvěděl, se nezakládají na skutkovém i právním stavu v den jejich vydání a domáhá se jejich přezkumu*“. Za orgán příslušný k vedení řízení o tomto návrhu považoval žalobce správní soud, neboť podle něj je jeho předmětem „*vrchnostenská činnost vyplývající z veřejnoprávní působnosti provozoven České pošty*“.

II.

2. Krajský soud v Českých Budějovicích usnesením ze dne 4. 10. 2011, čj. 10 Na 968/2011 - 3, postoupil věc k vyřízení Městskému soudu v Praze. Vycházel z toho, že žalobce označil jako žalovanou Českou poštu, s. p., resp. její provozovnu Pošta 3 České Budějovice, která nemá samostatnou právní subjektivitu a jedná se o organizační

jednotku České pošty, s. p. se sídlem v Praze. S odkazem na § 7 odst. 1 s. ř. s., podle kterého je k řízení místně příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci rozhodl v posledním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany, proto krajský soud uzavřel, že k posouzení podané žaloby je příslušný Městský soud v Praze.

III.

3. Žalobce (stěžovatel) brojil proti usnesení krajského soudu kasační stížností z důvodu tvrzené nezákonnosti a zmatečnosti. Pochybení spatřoval v postupu krajského soudu, který zařadil jeho návrh do rejstříku Na, kam se zapisují nejasná podání. Dále namítl, že v napadeném soudním rozhodnutí není označen předmět řízení. Stěžovatel krajskému soudu také vytkl, že dovodil svou místní nepříslušnost, aniž učinil závěr o věcné příslušnosti. Podle jeho názoru soud nerozlišil mezi „*veřejnoprávní působností právnické osoby a sídlem právnické osoby-mezi místem výkonu veřejné správy a ústředním sídlem státního podniku...*“ Stěžovatel byl přesvědčen, že soudní řízení má být vždy vedeno nejbližším soudem a že krajský soud chybně vyložil „*procesní předpis*“. S poukazem na „*cizorodý*“ pojem „samostatná právní subjektivita“ stěžovatel vyslovil, že „*soud nesmí určovat svou příslušnost podle sídla ústředí či odpovědné osoby správního orgánu*“. Poučení krajského soudu o opravném prostředku označil za „*elementárně vadné*“ s tím, že takové rozhodnutí pouze upravuje vedení řízení. a kasační stížnost je tedy nepřípustná. Pokud krajský soud uvedl, že stěžovatel vyjadřoval v žalobě především svoji nespokojenost se službami žalované, stěžovatel namítl, že „*předmětem žaloby jsou vydaná rozhodnutí doručujícího orgánu, nejde zjevně o stížnost ani reklamaci, o nichž správní soud nemá pravomoc rozhodovat*“. Závěrem stěžovatel vyslovil, že „*soud má také posoudit, zda nedochází k obcházení zákona některým účastníkem řízení- žalovaná právnická osoba tak činí... -odštěpné závody jako organizační složky (např. Region JČ) nezapisuje do obchodního rejstříku*“. Podle stěžovatele takové obcházení zákona vede k přetížení Městského soudu v Praze.

IV.

4. Nejvyšší správní soud je při posuzování kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. části vět před středníkem vázán rozsahem a důvody v ní uvedenými. Podle § 109 odst. 4 s. ř. s. části věty za středníkem je však povinen zkoumat, zda napadené rozhodnutí netrpí některou z taxativně uvedených vad (zmatečnost řízení před soudem, jiná vada soudního řízení, jež mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí ve věci samé, nepřezkoumatelnost soudního rozhodnutí, nicotnost správního rozhodnutí), k níž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

5. V posuzované věci shledal Nejvyšší správní soud v řízení krajského soudu pochybení, ke kterému ve smyslu výše uvedeného musel přihlédnout, přestože je stěžovatel v kasační stížnosti nenamítl.

6. Předem dalšího odůvodnění však Nejvyšší správní soud konstatuje k podmínkám řízení o kasační stížnosti, že v posuzované věci nebylo třeba trvat na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost a rozhodovat ve věci právního zastoupení pro toto řízení. S ohledem na samotnou podstatu této věci by byl jiný postup v rozporu se zásadou procesní ekonomie, kterou je zdejší soud při vyřizování věcí vázán. V řízení o kasační stížnosti totiž bylo třeba zodpovědět otázku, zda s ohledem na obsah návrhu stěžovatele mohl Krajský

soud v Českých Budějovicích vůbec učinit bezpečný závěr o nedostatku své místní příslušnosti a postoupit věc jinému krajskému soudu. Z uvedeného důvodu Nejvyšší správní soud netrval na splnění jinak obligatorních požadavků (srov. obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2010, čj. 8 As 30/2010 - 101, veškerá rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná také na www.nssoud.cz).

7. Podle § 103 o. s. ř. za použití § 64 s. ř. s. jsou soudy ve správním soudnictví povinny přihlížet kdykoliv za řízení k tomu, zda jsou splněny podmínky, za nichž mohou rozhodnout ve věci samé (podmínky řízení). Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 26. 2. 2009, čj. 4 Ads 127/2008 - 73, v této souvislosti vyslovil, že správní soud je z úřední povinnosti povinen v průběhu celého řízení až do vyhlášení rozhodnutí zkoumat, zda je dána jeho pravomoc a věcná příslušnost, a to i tehdy, pokud nerozhoduje meritorně.

8. Soudy ve správním soudnictví poskytují ve smyslu § 2 s. ř. s. ochranu veřejným subjektivním právům. Ustanovení § 4 s. ř. s. vymezuje pravomoc soudů ve správním soudnictví tím, že určuje případy, o nichž jsou správní soudy oprávněny i povinny jednat a rozhodovat (např. přezkum správních rozhodnutí, ochrana proti nečinnosti, ochrana před nezákonným zásahem správního orgánu). Skutečnost, zda je určité podání vůbec projednatelné ve správním soudnictví, je otázkou zcela zásadní, neboť negativní odpověď na ni představuje neodstranitelný nedostatek podmínek řízení znemožňující rozhodnout o věci samé. Pokud tedy není dána pravomoc soudů ve správním soudnictví, není již na místě zkoumat, zda byl návrh podán u místně příslušného správního soudu, neboť v takovém případě nemůže být žádný soud místně příslušný (srov. obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 1. 2006, čj. 2 As 45/2005 - 65).

9. Nejvyšší správní soud v posuzované věci konstatuje, že z napadeného usnesení krajského soudu nevyplývá, že by se soud před učiněním závěru o nedostatku místní příslušnosti vůbec zabýval problematikou pravomoci či věcné příslušnosti. Z obsahu jeho rozhodnutí není zřejmé, zda považoval podání stěžovatele za projednatelné v režimu správního soudnictví. Zdejší soud proto uzavřel, že řízení před krajským soudem bylo zatíženo vadou, k níž tento soud musel přihlédnout z úřední povinnosti. Z uvedeného důvodu se dále nezabýval ani jednotlivými stížními námitkami.

10. Pro úplnost Nejvyšší správní soud podotýká, že správní soudnictví je koncipováno především jako soudní přezkum pravomocných rozhodnutí správních orgánů. K procesnímu pochybení ve správním řízení by samozřejmě mohlo dojít i při doručování písemnosti. Pokud by měl její adresát výhrady ke způsobu, jakým mu byla doručena, nepochybně by mohl tuto okolnost namítat v řízení o přezkumu případného správního rozhodnutí. Není však možné, aby účastník brojil proti praxi při doručování zásilek bez jakékoliv vazby na konkrétní rozhodnutí správního orgánu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 5. 2011, čj. 8 As 70/2010 - 156). Z obsahu žaloby navíc vyplývá, že stěžovatel napadl postup při doručování soudních zásilek, tj. nikoliv písemností správních orgánů. Z tohoto pohledu se tak v projednávané věci jeví podstatnou otázka, zda se Česká pošta jako státní podnik nachází při doručování písemností v pozici správního orgánu vymezeného v § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s., zda v tomto směru vykonává vrchnostenskou správu, a zda vůbec může být její činnost přezkoumávána v režimu správního soudnictví.

11. Nejvyšší správní soud shledal usnesení krajského soudu nepřezkoumatelným, proto je zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). V něm krajský soud rozhodne vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). V novém rozhodnutí krajský soud rozhodne také o náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti (110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 7. března 2012

JUDr. Jan Passer
předseda senátu